

Způsoby vyjadřování zdvořilosti – hodnocení

Reprodukční fáze ověřování (na základě modelové situace):

- učitel hodnotí, zda žák dovede postihnout rozdíl ve funkci tykání a vykání. Sleduje tedy, jak žáci odpovídají na položené otázky (viz Struktura hodnotící aktivity), dokážou postihnout konkrétní komunikační situace, v nichž je vhodné vykat, či tykat – **hodnotí se všichni žáci.**
 - **úroveň začínající**

Při odpovídání na otázky žák formuluje myšlenky a názory s nedostatky ve věcné správnosti, výstižnosti. Nedokáže vždy zcela jasně určit komunikační situace, respektive určuje je s nedostatečnou oporou v logické argumentaci.
 - **úroveň poučený**

Žák dovede dobře vysvětlit, proč zvolil určitou formu oslovení – například učitel očekává, že trenérovi fotbalového oddílu bude žák vykat, ale on volí tykání a volbu logicky obhájí – i to může být správná odpověď, žák musí být schopen objasnit, proč volí tykání.

Produkční fáze ověřování (scénky):

- **úroveň aktivně užívající**

Žák dovede svůj písemný i ústní projev přizpůsobit účelu a adresátovi sdělení – žák používá tykání a vykání ve vztahu k oslovované osobě, volí společensky adekvátní oslovení, přizpůsobuje slovesnou osobu v obsahu výpovědi, ale i obsah samotný apod., zvládá bezpečně pravidla zdvořilostního oslovení v mluveném projevu, prakticky nechybuje.

Hodnocení může probíhat jak klasifikačním stupněm, tak slovním hodnocením. Ve výsledné známce by mělo být zahrnuto především kritérium a (potažmo b) a c, a to na stupnici 1 až 3. Předpokládáme, že není možné žáka hodnotit nedostatečnou.

Hodnocení kritéria d) je zpočátku formativní, později lze přistoupit ke komplexnímu hodnocení známkou na stupnici 1 až 3. Předpokládáme, že není možné hodnotit horší známkou.

Nelze trestat žáka známkou v případě řečových vad, ostychu k zapojení do scénky apod. V takovém případě lze žáka zapojit do hodnocení prostřednictvím jeho komentáře typu: *Zvolili tvoji spolužáci při scénce vhodné oslovení – proč ano, proč ne?* apod.